

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Климент Найденов – член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност "професор" по професионално направление 4.4. Науки за Земята, „География на населението и селищата“, обявен в Държавен вестник бр. 41, от 3.6.2022 г.

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на НИГТГ-БАН № 01-162 от 30.06.2022 г. и решение на заседанието на научното жури от 07.09.2022 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника на НИГТГ-БАН по ЗРАСРБ.

I. Изисквания към кандидата

по чл. 29 (1) и чл. 29б от ЗРАСРБ, чл. 60 от ППЗРАСРБ и чл. 58 (1), (2) и чл. 59 (3) от Правилника на НИГТГ-БАН по ЗРАСРБ

Доц. д-р Надежда Борисова Илиева е родена на 14.12.1976 г. През 1999 г. придобива образователна степен „магистър“ в СУ ”Св. Климент Охридски”, Геолого–Географски факултет, География. През 2010 г. научна и образователна степен „доктор“ в Географски институт на БАН с дисертация на тема „Географски аспекти в промените на броя и локализацията на турската етническа група в България от Освобождението до началото на XXI век”. Има завършен образователен курс по “Applied Database – Use, Management and Design of database within the field of Geography (ECTS)” от 2011 г. и завършен образователен курс по „Географски информационни системи – I и II ниво” от 2008 г. Членува в Съюз на учените в България и Българско географско дружество. Трудовия ѝ стаж е общо 23 години като включва: Национален институт по геофизика, геодезия и география, доцент, 2013 г., Национален институт по геофизика, геодезия и география, главен асистент, 2011 г., Географски институт, научен сътрудник II степен, 2010 г., Научен сътрудник III степен, Географски институт, БАН, 2004 г., Зам.-директор, Професионална гимназия по аудио, видео и телекомуникации „А.С.Попов”, 2001-2004 г., Учител, Техникум по слаботокова електротехника „А.С.Попов”, 2000-2001., Учител, 69 СОУ „Димитър Маринов”, 2000 г.

След направена проверка по представените материали за конкурса се установи липса на нарушения в процедурата и за допустимост на кандидата до конкурса.

II. Изисквания към научноизследователската и научно-приложната дейност

чл. 29 (1), т.1, т.3, т.4, т.5, т.6, (2) и (3), чл. 29б (1) от ЗРАСРБ, чл. 60 (1), т.1, т.3, т.4, т.5, т.6, (2) и (4) от ППЗРАСРБ, чл. 58 (1), т.1, т.4, т.5, т.6, т.7, (2), (3) от Правилника на НИГТГ-БАН по ЗРАСРБ

Кандидатът за професор, доц. д-р Надежда Илиева отговаря на съответните минимални национални изисквания.

В публикации В1, Г1, Г2, Г14, Г20, Г24, Г28, Г30, Г31, Г32, Г35 е анализирана интензификация на процесите на социално-пространствена поляризация. Направен е анализ на сложните, разнообразни и взаимни връзки между градските пространства и проследяване на промените в тези пространства през годините (или изясняване на връзката пространство – време). Разработена е комплексна методика за изследване на пространствената сегрегация в градовете. Въз основа на различни теории, концепции и гледни точки, най-вече на европейски и американски учени са очертани теоретичните аспекти в същността на пространствената сегрегация, факторите, влияещи върху нейното формиране и развитие. Изяснено е значението на географското положение на сегрегираното пространство като фактор, който определя бъдещите етнически, културни, социални, икономически взаимодействия на етническата група с останалите градски жители, от една страна, и като резултативна величина от въздействието на различен по своя характер, значение и интензитет фактори през различни периоди от време, които са оказали влияние върху формирането, преструктурирането и развитието на гетоизирани пространства, от друга. Дефинирана е същността на статичното, динамичното (активното), символичното и виртуалното пространството при очертаването на различни модели на градските гетоизирани структури. Изведени са негативните и позитивните ефекти от пространствената сегрегация, при формирането на моделите на пространствена сегрегация и различните политически подходи за намаляването на негативните последици. Анализирани са пространствените изражения на интеграцията с основен акцент върху достъпа до градски ресурси, който се определя от нуждите и социално-демографските структури на етническите групи, местоположението на ресурсите в градското стопанство, достъпността и транспортната осигуреност до тях.

В публикации: Г8, Г9, Г10, Г11, Г12, Г15, Г16, Г33 са разгледани тенденциите на повишаване на концентрацията на ромите в градовете на базата на ретроспективен анализ в промените на броя на населението и етническата структура на градовете в България от Освобождението до началото на XXI век. Проследени са промените в броя и локализацията на ромите в България, както и формирането и развитието на ареалите с висока концентрация на роми. Направен е анализ на териториалните проявления на демографските характеристики на етническите общности в Североизточна България и са изяснени комплекса от фактори и причини за протичането на демографските процеси в тях през различните исторически, обществено-икономически и политически условия след

Освобождението на България до наши дни. Анализирани са основните аспекти на геодемографските фактори.

В публикации: Г 18, Г 22, Г 25, Г 34, Г 36 е направена тривариантна прогноза на населението по населени места в България до 2040 г. и на населените места в планинските територии в България до 2050 г. Изработена е демографската прогноза (в три сценария) на броя и възрастовата структура на ромската етническа група в България. Направена е прогноза за достигнатото образователно ниво на ромското население на възраст над 15 години в България, прилагайки методика разработена от кандидата.

В публикации : Г 7, Г19, Г21, Г29, Г 34, Г36 е направен е анализ на демографските тенденции в България. Установено е влиянието на различни по своя характер фактори – социално-икономически, демографски, етнокултурни, политически, психологически, природни, екологични и др. върху засилващата се поляризация на демографските процеси в България. Направен е анализ на териториалните проявления на депопулационните процеси. Направен е анализ на деструктивните промени в селищната структура на страната в резултат от проявата на депопулационните процеси от началото на XXI век.

В публикации: Г 26, Г 27 е обосновано създаването на географския образователен портал „Науката в класната стая“.

В публикации: Г 3, Г 5, Г 23 е приложена хармонизирана методология с номенклатура от 44 класа и компютърно подпомагана фотоинтерпретация за създаване на геопространствена база данни на територията на България за 2018 г. Чрез визуално дешифриране и ГИС моделиране са създадени пространствени бази данни за КОРИНЕ земно покритие в Северна Централна България за периода 2012 - 2018 г. използвайки разновременни, мултиспектрални сателитни изображения. Направена е верификацията и е извършен анализ на получените резултати на продуктите от Локалния компонент за България с референтна година 2012 г. по програма Коперникус към Европейската агенция за околна среда, представляващи векторни геопространствени данни от тип полигон: Атлас урбанизирани територии (UA) и Слой улични дървета (STL) към атласа урбанизирани територии.

Представените реферирани и индексирани публикации са само 4 на брой.

Цитиранията на автора представени за конкурса са общо 70. Прави впечатление, че 19 от тях са през първата половина на 2022 г. Препоръчва на доц. д-р Надежда Илиева да ревизира част от цитатите си при регистрацията си в НАЦИД.

От представените публикации се виждат възможностите за самостоятелна работа на кандидата от една страна, а от друга потенциала му за работа в екип.

III. Мнения, препоръки и бележки

Общите ми впечатления от кандидата са, че са налице всички професионални и личностни предпоставки за заемане на по-висока академична длъжност – налице са задълбоченост и системност в работата ѝ, високо чувство за отговорност и последователност в търсенето на новостите в избраната научна област. Изключително активната ѝ дейност говори за умение да се работи по практически задачи, да се комбинират научните постижения с прякото им използване в практиката, и не на последно място, да се организират колективите и цялостната работа за изпълнение на различни дейности. Тя се откроява с прецизност, научен морал, критичност и самокритичност към научната си дейност.

Фактор за постиженията на доц. д-р Надежда Илиева е както нейната висока мотивация и възможности за задълбочени проучвания на динамичната среда (в национален и европейски план), в която се формира и развива географията на населението и селищата, така и изградените способности за конструктивно сътрудничество с изследователи от други научни области, което е изключително важно за качеството на съвременните интердисциплинарни по своя тематичен обхват научни изследвания.

Тук считам за полезно да формулирам няколко препоръки към кандидата.

1. Да продължи все така задълбочено и добросъвестно да твори в тази област (традиционно поле на дебати, отразяващи и позиции на редица заинтересовани страни и институции в България, ЕС и света) и чрез по-активно участие в обучението на докторанти да разпространява своя дългогодишен опит и научни компетенции сред младите изследователи в бъдеще.

2. Публикациите, които е разработила могат да намерят по-широко приложение като комплексни проекти на национално ниво и в тази връзка предлагам засилване на проектната му дейност, вкл. и с колеги от други университети в страната.

3. Препоръчвам силно увеличаване на публикационната активност в SCOPUS и Web of Science.

Заклучение

От направената проверка на представените материали за конкурса не са констатирани нарушения в процедурата. Спазени са изискванията на чл. 29 (1), (2), (3) от ЗРАСРБ, чл. 60 (1) (2) (3) и (4) и чл. 61 (1), (3) от ППЗРАСРБ, чл. 58 (1), т.1, т.4, т.5, т.6, т.7, (2), (3) и чл. 59 (1), (2), (3), (4), (5), (6) и (7) от Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ. Въз основа на запознаването с документите на кандидата за конкурса и оценката, съгласно чл. 29б (2), (3) от ЗРАСРБ и след анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и приложни

приноси, давам своето положително становище и препоръчвам на Научното жури да одобри кандидатурата на доц. д-р Надежда Борисова Илиева и предложи на Научния съвет на НИГГГ на БАН да подкрепи кандидатурата за получаване на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 4.4. Науки за земята (География на населението и селищата).

Дата: 20.10.2022

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

Проф. д-р Климент Найденов